

Saaristomeri-ohjelman toimeenpanoon haettiin rahoitusta monien toimijoiden voimin

Saaristomeri-ohjelman toteuttamiseksi Valonia oli avustamassa eri toimijoita hankkeiden valmistelussa joulukuun alussa umpeutuneesta Vesien- ja merenhoidon harkinnanvaraisten valtionavustushausta. Näiden hankkeiden myötä Varsinais-Suomen alueelle haettiin avustuksia yhteensä noin 1,6 milj. euron edestä. Valonia avusti toimijoita hankkeiden valmistelussa osana Saaristomerityön toimeenpanoa. Haettujen hankkeiden kokonaisbudjetti oli yhteensä yli 2,1 milj. euroa. Hankeavustusta haettiin erityisesti kohdentuen Saaristomeri-ohjelman pilottialueiden Aurajoen, Paimionjoen sekä Kemiönsaaren alueiden toimenpiteisiin.

Vesien- ja merenhoidon hankkeet, joille avustusta haettiin:

- **Askaisten- ja Mynälähdän valuma-alueyhteistyö.** Hakijat: Valonia, Naantalın kaupunki, Maskun kunta, Nousiaisten kunta, Mynämäen kunta, Vehmaan kunta & Vehmaan vesistöjen hoito- ja suojeluyhdistys, Taivassalon kunta ja Kustavin kunta
- **Paimionjoen pilottialueen Saaristomeri-ohjelmatoimien toteuttaminen ja edistäminen.** Hakijat: Paimionjoki-yhdistys, Turun AMK, ProAgria Länsi-Suomi, Paimion kaupunki
- **Haltuun-hanke** (kohdealueena: Aurajoen valuma-alue ja Paattistenjoen osavaluma-alue). Hakijat: Aurajokisäätiö, Turun AMK, ProAgria Länsi-Suomi (yhteistyössä Turun kaupunki)
- **Metsistä merelle -metsätalouden vesiensuojeluhanke** (kohteena Saaristomeri-ohjelman pilottialueet). Hakijat: Valonia, BSAG ja Kemiönsaaren kunta (yhteistyössä Suomen Metsäkeskus, WWF Suomi)
- **Projektet för Kimitoöns vattendrag.** Hakija: Kemiönsaaren kunta
- **Raisionlahden vesienhallinnan toimenpiteiden toteuttaminen.** Hakija: Raision kaupunki
- **Elinvoimainen Uskelanjoki -hanke.** Hakija: Salon kaupunki

Lisäksi alueelle haettiin kyseisestä hausta myös muita hankkeita, joiden valmisteluun Valonian Saaristomerityö ei osallistunut. Yhteensä alueelta haettujen hankkeiden budjetti oli noin 3 miljoonaa euroa. Päätökset hankkeiden rahoituksesta saadaan kevään aikana.

Lisätietoja: Saaristomerityön asiantuntija Eemeli Huhta, p. 040 575 2667, eemeli.huhta@valonia.fi

Valtion lopulliseen talousarvioon rahoitusta Varsinais-Suomen liikenneinfraan

Hallituksen vuoden 2025 täydentävä talousarvio sisältää uusia päätöksiä hallituksen määräaikaista investointiohjelmasta. Ohjelmasta ehdotetaan 400 miljoonan euron valtuutta Länsiradan rakentamiseen. Valtion pääomituksen edellytyksenä on muiden Länsiradan osakkaiden vastaavan suuruinen rahoitus. Vuonna 2025 valtio rahoittaa hanketta 10,55 miljoonalla eurolla. Rahoitus on tarkoitus käyttää rakentamissuunnitteluun.

Täydentävässä talousarviossa ovat mukana myös maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimusten toimenpiteet. Turun seudun sopimuksessa E18 Turun kehätielle Raision keskustassa kohdennetaan 190 miljoonan euron valtion rahoitusvaltuus, josta 3 miljoonaa euroa vuonna 2025. Paraistenväylälle (mt 180 Kurkela–Kuusisto) osoitetaan 103,2 miljoonan euroa, josta 5 miljoonan euroa vuodelle 2025. Lisäksi Turun satamaraiteen siirtoon on tulossa 11 miljoonan euron valtuus, josta 1 miljoona ensi vuonna.

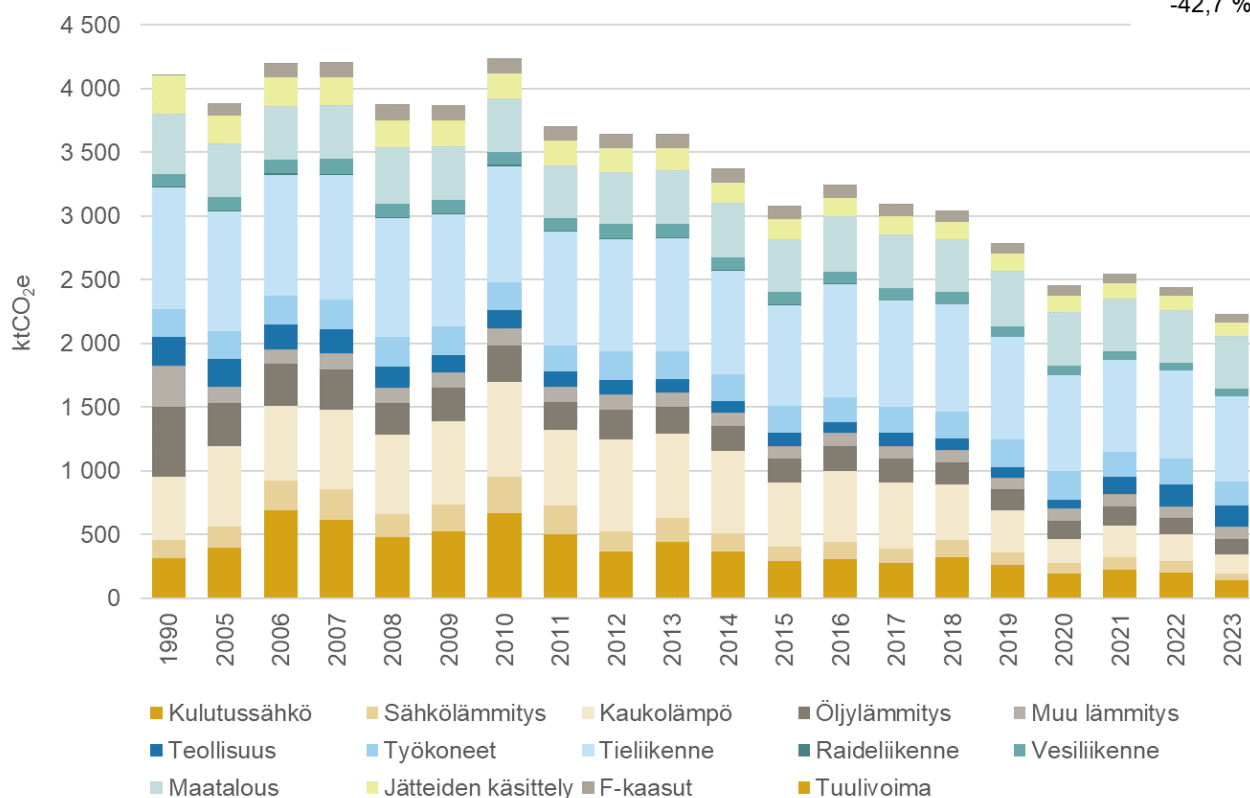
Lisäksi valtiovarainvaliokunta on päättänyt noin 50 miljoonan euron lisäyksistä ensi vuoden talousarvioon eli niin sanotusta eduskunnan jakovarasta. Varsinais-Suomen pienempiä liikennehankkeita rahoitetaan 1,35 miljoonalla eurolla. Rahoitusta saavat E18 ja Vt 1 Makarlan levähdysalue ja rekkaparkki Kaarinassa 700 000 euroa, Mt 192 Kustavintien tievalaistus Mietoisissa 300 000 euroa ja Mt 1930 Kirkonsalmen silta—Velkua kunnostus Merimaskussa 350 000 euroa.

Hallitus antoi esityksensä täydentävästä talousarviosta eduskunnalle 21.11.2024 ja valtiovarainvaliokunnan mietintö valmistui 11.12.2024. Eduskunnan on tarkoitus hyväksyä vuoden 2025 talousarvion 20. joulukuuta.

Lisätietoja: vt. edunvalvontajohtaja Malla Rannikko-Laine, p. 040 7213429, malla.rannikko-laine@varsinais-suomi.fi

Kuntien päästötiedot vuodelta 2023 julkaistiin – Varsinais-Suomessa päästöt vähentyneet eniten Turun seudulla

Varsinais-Suomen asukaskohtaiset päästöt ovat kolmanneksi pienimmät maakuntien välisessä vertailussa. Vuoden 2023 ennakkotiedon mukaan paransimme sijoitusta kolmanneksi asukaskohtaisessa vertailussa. Varsinais-Suomessa lasketut päästöt olivat 4,5 tCO₂e/ asukas vuonna 2023, kun ne olivat vuotta aiemmin 5,1 tCO₂e. Pienimmät asukaskohtaiset päästöt ovat Turussa, 2,4 tCO₂e. Vaihtelu maakunnan muiden kuntien välillä on suuri johtuen kuntien sijainnista, väestömäärästä ja elinkeinorakenteesta.

Suomen ympäristökeskuksen (Syke) ennakkotiedon mukaan Suomen kaikkien kuntien kasviuonekaasupäästöt ovat laskeneet viime vuonna noin 9 prosenttia vuoteen 2022 verrattuna. Myönteinen kehitys johtuu pääosin energiasektorin eli sähkön- ja kaukolämmöntuotannon puhdistumisesta. Varsinais-Suomessa kuntien kasviuonekaasupäästöt ovat laskeneet vuodesta 2022 vuoteen 2023 saman verran, hieman alle 9 prosenttia. Kaukolämmön päästöt laskivat noin 30 prosenttia, mikä on keskimääräistä enemmän. Vaikutukset näkyvät varsinkin Turun kaukolämpöverkon alueella Naantalissa, Raisiossa, Turussa ja Kaarinassa, jossa on aktiivisesti luovuttu fossiilisista polttoaineista.

Kun päästöjen kehitystä tarkastelee pitkällä aikavälillä, maakunnan päästöt ovat vähentyneet 43 prosenttia vuodesta 2005 ja vuoteen 1990 verrattuna 46 prosenttia. Maakunnalliseen päästövähennystavoitteeseen, 80 prosentin vähennys vuodesta 2005 vuoteen 2035, on kuitenkin vielä matkaa ja toimenpiteitä tarvitaan edelleen. Tieliikenteen päästöjen osalta tilanne on haastavin. Valtakunnallisesti ja alueellisesti näyttää kuitenkin siltä, että liikenteen päästöt eivät vähene riittävästi tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ilmaston muutos pahentaa Saaristomeren tilannetta ja tekee Saaristomeren tilaan liittyvien tavoitteiden saavuttamisesta yhä haastavampaa. Siksi ilmastopäästöjä vähentävillä toimilla vaikutetaan myös Saaristomeren tilaan.

Lue lisää [Varsinais-Suomen kuntien päästöt vähentyneet eniten Turun seudulla – Valonia](#)

Lisätietoja: toimialapäällikkö Riikka Leskinen, p.0449075995, riikka.leskinen@valonia.fi

Rahoitusta alueen kestäväan kasvuun ja elinvoiman tukemiseen

Varsinais-Suomen liitolla on ollut monien vuosien käytössä kansallista Alueiden kestäväan kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahaa (AKKE). Tänäkin on maakuntahallituksen esityslistalla 13 myönteistä ja viis kielteistä päätösesitystä. AKKE-rahoitus on ollut joustava väline alueen vahvuuksiin ja erikoistumiseen perustuviin pienimuotoisiin, konkreettisiin kehittämis-, kokeilu- ja selvityshankkeisiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö on marraskuun lopulla lähettänyt maakunnan liitoin pyynnön selvittää nopealla aikataululla kansallisen kehittämisrahoituksen käyttötilanne. Pyyntöön sisältyi myös vaatimus tiettyjen mahdollisesti käyttämättä jääneiden rahoitusten palauttamisesta työ- ja elinkeinoministeriöön.

Varmistaakseen kansallisen AKKE-rahoituksen täysimääräisen käytön maakunnan toimijoiden hyviin hankkeisiin Varsinais-Suomen liitto tulee avaamaan seuraavan rahoitushaun vielä ennen joulua. Hakuaika päättyy tammikuun lopussa. Tuen saajina voivat olla esimerkiksi kunnat, korkeakoulut, seudulliset kehittämissyhtiöt, säätiöt ja järjestöt. Varsinais-Suomen liitto ei voi myöntää tukea yksittäiselle yritykselle sen oman liiketoiminnan kehittämiseen eikä hakijaorganisaation perustoimintaan. Rahoitusta on käytössä noin 550 000 euroa.

Hankkeissa noudatetaan seuraavia valintakriteereitä:

- perustuu Varsinais-Suomen maakuntaohjelmaan ja/tai tukee TKI-tiekartan toimeenpanoa (pakollinen valintakriteeri)
- edistää suoraan tai välillisesti elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä tai työllisyyttä tai
- edistää osaamiseen ja innovaatioihin perustuvaa elinkeinorakenteen uudistumista tai
- edistää pienimuotoisia kokeiluja ja pilotointeja

Lisätietoja: Aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio p. 040 506 3715 ja elinkeinopäällikkö Petteri Partanen, p. 040 776 0630 etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Varsinais-Suomi osana Ukrainan jälleenrakennustyötä

Varsinais-Suomi osallistuu CPMR:n (Conference of Peripheral Maritime Regions) aloitteeseen, joka tukee Ukrainan jälleenrakennusta ja solidaarisuutta Euroopan alueiden kesken. CPMR allekirjoitti marraskuussa 2024 yhteistyömuistion Ukrainan alue- ja piirikuntien liiton (UAROR) kanssa, mikä avaa uusia mahdollisuuksia yhteistyöhön Ukrainan ja Euroopan alueiden välillä.

Yhteistyön tavoitteena on edistää taloudellista, sosiaalista, kulttuurista ja poliittista yhteistyötä sekä tukea Ukrainan alueiden resilienssiä ja integrointia eurooppalaisiin verkostoihin. Yhteistyön teemoja ovat muun muassa energia- ja vihreän siirtymä, ilmastonmuutoksen torjunta, nuorisoasiat sekä kulttuuri- ja luovat alat. Alueet, kuten Varsinais-Suomi, osallistuvat yhteistyön puitteissa mm. tapahtumiin ja projekteihin sekä tiedon ja verkostojen jakamiseen. Yhteistyön muodot tarkentuvat myöhemmin. Tavoite on tarjota konkreettista apua ja uusia näkökulmia Ukrainan

jälleenrakennukseen.

Varsinais-Suomen osallistuminen vahvistaa alueen kansainvälistä roolia ja osoittaa sitoutumista yhteisvastuuseen sodan jatkuessa Euroopassa. Tämä yhteistyö tuo mahdollisuuden jakaa osaamista ja oppia samalla Ukrainan haasteista ja konkreettisesta tuen tarpeesta.

*Lisätietoja: kansainvälisten asioiden päällikkö Sonja Palhus, p. 040 534 3865,
sonja.palhus@varsinais-suomi.fi*